

BANGALORE - vrij 25 okt.-zo 27 okt.

Onze India trip start in Bangalore, de stad genoemd "de tuin van India". Als we daar landen, zijn juist 14 uren verlopen sinds onze DC10 in Zaventem opsteeg. Op de luchthaven worden we opgewacht door Fr. Michael en Sister Santosh, de mensen die zich met hart en ziel inzetten voor de sloppenwijken rond de stad. Ons groepje van zes wordt met de zes loodzware valiezen en een stapel handbagage in de jeep van Fr. Michael gestouwd. Terwijl we onderweg zijn en rondkijken, komt INDIA op ons af : de prachtige natuur, de bloemenpracht, de zon, de typische geuren, het lawaai, het dolle chaotische verkeer. Voor twee van ons is het een eerste reis, voor de anderen een blijde terugkomst naar een tweede vaderland. Maar wat ons alle zes het meeste treft is de vriendelijkheid en de warmte die de mensen hier uitstralen. Niet lang na onze aankomst zijn we al in het huisje van Fr. Michael. Dit is een soort hoofdkwartier, het voornaamste van 3 centra, die samen 14 sloppenwijken

verzorgen. De wijk Shantinagar, door ons gesponsord, omvat meer dan 100 arme families van minstens 6 personen. Na de middag zijn we er op bezoek geweest : eerst naar het atelier, een kamer gehuurd in een klein huisje, waar 3 naaimachines staan. Zes vrouwen zijn er in opleiding, en na de lessen zijn er twee die na het volgen van de opleiding de machines mogen gebruiken voor eigen werk. Met de verkoop van dit eigen werk kunnen ze wat geld sparen, waarmee ze een eigen naaimachine kunnen kopen.

Daarna bezochten we in andere lokaaltjes, de kinderen van de crèche : 2 groepen volgens leeftijd : de eigenlijke crèche en de groep "pre-school" waar de kinderen op de lagere school voorbereid worden. De leraressen hebben zelf heel wat leer-materieel ineen geknutseld. Er is ook een keukentje waar gezonde en vitamine-rijke voeding bereid wordt.

Nu trekken we door de straatjes van de eigenlijke slum. Overal vriendelijke mensen en lachende kinderen om ons heen. Opeens horen we lawaai en beroering. Aan de rand van de sloppen begint een eigenaar twee huizen te bouwen, aan elkaar, en zo dat de verplichte 1 m. tussenruimte wegvalt. Dit was nu juist het pad langswaar de mensen naar de waterkraan gaan, zij zullen voortaan een hele omweg moeten maken. Fr. Michael probeert de gemoederen te bedaren. Teveel lawaai zou de politie aantrekken en de armen zouden toch geen gelijk krijgen.

We ontmoeten ook enkele jongens die vodden en afval verzamelen, de "rag-pickers". Zij verzamelen allerlei afval op het grote stadsstort, waardoor zij vele huid-ziekten oplopen. Nu zorgt de slumwerking er voor dat zij van 6 tot 9 uur 's avonds lessen in lezen, schrijven en rekenen kunnen volgen, en later een beroepsopleiding krijgen. Zij kunnen, als het hun lukt, 5 kg afval per dag inzamelen wat dan,

na sortering, maximum 15 fr. opbrengt. Langs het jongerenprogramma hopen zij een betere manier te bereiken om hun kost te verdienen.

Bij het verlaten van de wijk troffen wij een merkwaardige optocht. Politie-agenten en veel volk omringen twee geboeide, kaalgeschoren, bijna naakte jongemannen. Het zijn dieven, die zo tot hun schande rond de wijk moeten stappen; een strafmaatregel die ons wel zeer eigenaardig lijkt.

We kregen ook de kans om met al de mensen die voor de sloppenwerking instaan te spreken : 2 sociale werkers, 3 leraressen, 1 verpleegster, 1 kokkin, en hebben ook een avond doorgebracht met het comitee dat de bewoners vertegenwoordigt, dat inspraak heeft bij alle plannen en dat zelf voorstellen kan inbrengen. In het comitee : twee coolies (dagloners), 3 jongens van de jeugdgroep, 3 vrouwen van het naaiatelier, 1 techniek in een hospitaal, een lader van vrachtwagens. Allen stelden zich voor en legden hun familiesituatie uit. Ieder van de mannen had hoogstens 10 dagen per maand werk, en hun dagloon bedroeg steeds minder dan 15 Rs. De man die zware ladingen naar vrachtwagens brengt, verbreedert met Jan Beyens, ze kloppen op elkaars schouders en meten elkaars kracht. Het was een hartverwarmende ontmoeting en één van deze dagloners wilde ons absoluut nog koekjes, bonbons en sigaretten aanbieden. Eén van de hoopgevende resultaten van deze werking is, dat nu reeds 50 kinderen het gewone onderwijs volgen, de eersten uit deze slum die zullen kunnen lezen en schrijven.

's Zaterdags volgden we een Indiase mis bij de seminaristen van de Holy Cross Paters, in een liturgie met vele elementen van de eigen cultuur : olielampjes, wierook; ook Fr. Rogers zit op de grond omhuld met een saffraankleurig omslagdoek. De saffraankleur van het misgewaad verwijst naar de aarde en naar de natuur : de kledij van Indiase monniken in grotten van de Himalaya's kreeg deze kleur door contact met de grond.

Het deed goed deze geestdriftige mensen te zien in hun eenvoudige omgeving. Verschillende onder hen zijn reeds ingeschakeld in de jeugdbeweging voor kinderen uit de sloppenwijken in de omgeving.

In de namiddag bezoeken we het Centrum voor Doven, en we bekijken daar de uitrusting voor schrijnwerkers en loodgieters, een Wanakkam-Vivos project dat pas afgewerkt is. Father Harry Stocks en Mr. Joe tonen ons de kinderen en jonge mensen die lessen volgen in gebarentaal, engels, schrijven, naaien, technisch tekenen, lassen, werktuigkunde en zelfs elektronica. Het instituut is enig in heel Azië. In de taalklas zagen we een van de eerste oud-leerlingen van het instituut, een jong meisje dat nu zelf onderwijzeres is voor dove kinderen. Er waren ook 52 ambtenaren uit heel India, die uitgekozen waren om één maand lang lessen in gebarentaal en communicatietechnieken te volgen, om dan later in tewerkstellingsbureaus de dove mensen te kunnen helpen bij hun aanvragen voor werk.

's Avonds in de jeep, na de maaltijd bij Fr. Michael, zingen we vlaamse liedjes. Het schalt over de donkere straten, we moeten iets kwijt van de vreugde, van de vele nieuwe ervaringen en indrukken, van de emoties die ons overspoelen.

Fr. Harry Stocks nodigde ons uit de zondagmis te komen vieren met de kinderen en de begeleiders van het Doveninstituut. Toen we die invitatie aanvaardden, hadden we er geen idee van dat dit zo'n fantastische en ontroerende ervaring zou worden. De liederen en de teksten werden door Fr. Harry en door de kinderen in gebaren en symbolen omgezet, het Evangelie over de verloren zoon met dia's getoond. We zagen de vreugde van George, een twintigjarige jongeman, pas 2 dagen te voren aangekomen, voor de eerste keer onderwijs krijgend, voor het eerst de mogelijkheid aangeboden om zich te leren uitdrukken.

Gisteren zagen we hem nog wenen omdat hij een woord met 5 letters niet kon spellen, maar ja, hij had nog maar 1 dag gehad om het alfabet te leren... George is één van de mensen die we nooit zullen vergeten.

MYSORE - ma 28 okt.

We trekken verder zuidwaarts, naar Mysore, al kost het ons moeite de mensen die ons in Bangalore zo gastvrij onthaald hebben, en waarmee we uren gepraat hebben over hun werk, te verlaten. Een zwaar afscheid !

De rit naar Mysore, 150 km ver in een camionnette, een prachtige streek, veel groen want hier is meer water beschikbaar, vruchtbare grond, veel rijstkultuur en palmbomen. Even stoppen bij de moslimtempel te Srirangapatna, een pelgrimsplaats omringd door vele kleine winkels en kraampjes. Verder passeren we de enorme werken voor een dam en irrigatiekanalen. Hier zal weer een grote oppervlakte bevoeid kunnen worden. Vrouwen halen rotsklompen op uit de diepte en als ze met hun mand, op het hoofd gedragen, langs de opzichter komen krijgen ze een potloodstreepje om hun kaart. Kilometers ver geen huizen te zien, al deze mensen hebben dagelijks lange voettochten af te leggen vóór en na de werktijd.

Mysore is voor ons een stopplaats, we hebben er (nog) geen projecten, dus heeft Fr. Kurian even tijd om met ons naar het paleis van de Maharadja (nu museum) te gaan. Dit is het India van de kunstwerken, van pracht en praal, marmeren mozaïeken, schilderijen. Heel beroemd zijn er de Belgische glasramen en kristallen luchters.

's Avonds rijden we naar de tuinen van Brindavan bekend voor hun verlichting, bloemenweelde en dansende fontein. Helaas de elektrische stroom is uitgevallen, "power-cut", er valt weinig te zien. In het rustig gelegen Clergy Home waar we overnachten is de natuur ons zeer nabij, zelfs in de kamers : mieren, kakkerlakken, spinnen en volop hagedissen langs het plafond.

SOOSAIPURAM - di 29 okt.

Vandaag bereiken we een streek aan de rand van Tamil Nadu, een achtergebleven gebied, waar de Kerk de eerste was om de mensen tot ontwikkeling te begeleiden. Het heeft hier sinds 2 jaar niet meer geregend. Onze projecten hier gaan over watervoorziening : de drinkwaterput van Soosaipuram, bijna afgewerkt - het wachten is alleen nog op het verkrijgen van elektrische stroom, om de pomp te kunnen installeren. De grote put voor irrigatiewerken, een Wanakkam-Viwos project, is al ver uitgegraven maar er kwam vertraging. Eerst doordat er aan de oogst moest gewerkt worden, dan omdat de werklieden werden aangetrokken door een pas ontdekte vindplaats van basalt waar steenkappers 15 roepies per dag verdienen tegenover de 8 roepies dagloon voorzien in het dossier van de waterput. Nu moeten er nieuwe ploegen gevormd worden.

We gaan met Fr. Maniangat kijken naar een ander Wanakkam-project, namelijk het vorderen van het werk aan de diepe gracht die de akkers en de bevolking van Doddapuram moet beschermen tegen wilde olifanten. Rotsblokken bemoeilijken het graven. Vijf mannen werken hard om er gaatjes in te maken, waarin dan telkens een kleine lading springstof aangebracht wordt. Van de 4 buffels die hij door ons aan zijn mensen kon bezorgen werd er onlangs één door een luipaard gedood. Deze streek is nog zeer woest; op de akkers zien we kleine hoge schuilplaatsen waar de boer 's nachts de wacht houdt om alarm te slaan voor olifanten, wilde zwijnen of andere dieren die de oogst bedreigen.

Mariapuram is een zeer arm dorpje nabij Soosaipuram. Er leven nu nog 35 families, de overige trokken weg omdat de aanhoudende droogte hen belette aan landbouw te doen. De mannen die bleven hebben werk in de het bedrijf voor het kweken van zijderupsen, 2 km verder.

We onderzoeken of het goed zou zijn, daar ook een project voor irrigatie te beginnen. Wat we nooit vergeten zullen, is de rit naar Mariapuram met de "van"

(camionette) van Fr. Antony Samy over de onvoorstelbare slechte wegen. Hotsen en schokken over rotsblokken en kuilen, en over een uitgedroogde rivierbedding. Kinderen die vandaar tevoet naar de school van Soosaipuram gaan, moeten zich weleens voor een wilde olifant schuilhouden. Zij kunnen die vanaf 1 km ruiken, en men zegt daar : vijf olifanten geven geen problemen, één alleen is gevaarlijk. Komt er een slang op hun weg, dan nemen ze die bij de staart, kloppen de kop tegen een kei, en verkopen de huid van de slang voor 10 roepies. Panakahalli is, sinds 1980, het eerste klooster van de in Frankrijk gestichte orde van de "Servantes de Marie". Vijf jonge vrouwen hebben hier een klein dispensarium ingericht, het enige voor een groot gebied. Zij hebben hier ook al enkele bevalingen gehad, bij vrouwen die de lange reis naar een kliniek niet kunnen betalen. Verder is er een kleuteropvang, waar de kleintjes ook nog verzorging en middagen krijgen. Zestig zijn er al, twintig andere zullen komen als een nieuw lokaaltje kan ingericht worden. Nu zoeken deze zusterskens sponsors voor de kinderen die 6 jaar worden. Als de ouders geen vergoeding voor het busvervoer krijgen zullen deze kinderen niet naar school kunnen, nooit onderwijs krijgen, en zich moeten bezighouden met het hoeden van de geiten en buffels. In Gajamur is een tehuis voor jongens. Hier geen noden of problemen, maar iets interessants : voor het eerst maken we kennis met het systeem voor energie = gobar gas, gaswinning uit koemest. De uitrusting is eenvoudig, en de regering geeft een subsidie van 50 %. Het (reukloze) gas wordt gebruikt voor het koken en voor de verlichting voor het hele tehuis !

COIMBATORE - do 31 okt.

Father Antony Samy, directeur van de Sociale Dienst voor een heel district, rijdt met ons naar Ooty, een rit van 5 uur, langs haarspeldbochten de bergen in tot op 2.200 m hoogte.

In Ooty is het koel en helder. De bisschop Mgr. Aruldas James wil ons ontmoeten want België is zijn tweede vaderland. Hij studeerde in Leuven, verbleef dikwijls in Brussel, en heeft vele vrienden in ons land. Na het ophalen van herinneringen praat hij over zijn plannen om een centrum voor beroepsopleiding voor werkloze jongeren op te richten, met afdelingen voor elektrikers, schrijnwerkers en loodgieters.

De volgende morgen brengt Fr. Antony ons naar zijn Sociale Dienst om zijn team voor te stellen. Er wordt daar heel wat georganiseerd : studiebeurzen, gezinsbegeleiding, projecten voor watervoorziening, voorlichting voor vrouwen over kinderverzorging en hygiëne, naaicursussen, zelfs een huwelijksbureau ! We kunnen al de verantwoordelijken ontmoeten, en dit contact werkd aanmoedigend zowel voor ons als voor hen.

Op weg naar onze volgende afspraak, stoppen we even 17 km verder, in Coomoor, waar de bisschop de ateliers voor technische opleiding wil oprichten. We noteren ook dit project ! Weer de "van" in voor een bezoek aan het jongenstehuis van Karumathampatty. Daar zullen die 2 leden van ons groepje, die een dag rust in Soosaipuram genomen hadden, ons weer vervoegen. In Karumathampatty zijn ook problemen geweest tengevolge van de aanhoudende droogte. Het Wanakkam-Vivos project is al gedeeltelijk uitgevoerd : de put voor irrigatie en de elektrische pompinstallatie zijn al in werking. Hier nemen we heel wat foto's en dia's. Water dat uit de buisleiding stroomt : het is een zicht waar de mensen hier niet genoeg van kunnen krijgen ! Nu moeten de kanaaltjes, de landbouwperceeltjes voor graanvoer en groenteteelt nog afgewerkt worden. Daar er ook dikwijls storingen in de elektriciteitstoevoer zijn, vraagt men hier om nog een extra verhoogde vergaarbak te mogen bouwen. We geven de mensen hier de raad om zich tot de Sociale dienst van het bisdom Coimbatore te wenden, om het advies van waterdeskundigen te krijgen. We willen de beste oplossing voor het welzijn van de 250 jongens die hier wonen !

- 24 oktober tot 7 december '85

COIMBATORE - do 31 okt.

Op donderdag 31 oktober bereiken we, na een lange rit, 's namiddags de zeer drukke stad Coimbatore. Alvorens naar ons nachtverblijf te rijden, brengt Fr. Antony Samy ons naar het huis van zijn broer om thee te drinken. Zo kunnen we eens zien hoe de "middenklas" leeft. In dit gezin heeft de man een staatsbetrekking, en er zijn twee studerende kinderen. Ze konden een gerieflijk huis kopen, waarvan ze de benedenverdieping verhuren. Alles is netjes onderhouden, en er is zelfs een TV-toestel.

In Coimbatore bij de zusters, gaat Wiske de bestellingen regelen voor borduurwerk, dat in onze Expo zal verkocht worden, ten voordele van de Wanakkam-projecten.

Vier van ons gaan in een hotel overnachten. Het valt niet erg mee, want er is geen stromend water. Men vertelt dat de pompinstallatie in reparatie is, maar we vermoeden dat er al sinds lang problemen zijn, door

de aanhoudende droogte. Wel worden er grote ketels water gebracht door het personeel, - te voet naar de vierde verdieping, want ook de lift is defect. Weer wordt er afscheid genomen : Fr. Kurian vertrekt met de nachttrein naar Madras, en de volgende morgen zal ook Fr. Antony Samy terugrijden naar Ooty, na eerst ons vervoer naar de volgende stopplaats te hebben georganiseerd.

De volgende voormiddag bezoeken we de scholen van de Zusters, en vooral hun weeshuis. Daar zijn heel wat kinderen die zullen geadopteerd worden, enkele ook in België. De lokalen zijn goed verzorgd en de kinderen zijn blij en tevreden. We spelen wat met hen, zodat ze alvast aan de bleke westerse huidskleur kunnen wennen.

COCHIN - vr 1 nov.

De rit per camionette van Cochin gaat langs een prachtig groen gebied. Palmbomen, rijstvelden, aanplantingen van jonge cocosnootbomen, vijvers met roze lotussen of blauwe waterhyacinten. Hier in Kerela is er volop water, dus kan er geïrrigeerd worden en zijn de akkers vruchtbaar.

Op het eerste zicht, door al dat weelderige groen, lijkt de armoede afwezig, maar later vernemen we dat 75 % van de inwoners seizoenarbeiders zijn, dus dagloners. Hun inkomen tijdens de maanden dat ze kunnen werken op de velden is juist genoeg voor hun levensonderhoud. Er blijft niets over om te sparen, en in de periode

van werkloosheid valt men terug op één povere maaltijd van gekookte rijst per dag. Kleine eigenaars hebben sinds lang hun grond verkocht, en de dagloners gaan telkens weer leningen aan.

In Cochin zorgt Mgr. George Manikanamparampil ervoor dat we de meisjes die gesponsord worden voor hun verpleegsterstudie kunnen ontmoeten. Om 10 uur zijn ze daar in het eetzaaltje van het Queen Mary Hotel : 21 jongen, verlegen meisjes met hun beste sari aan. Zes hiervan worden door Wanakkamvrienden gesponsord. De meisjes die hier bijeengebracht werden, worden opgeleid in hospitalen in en rond Cochin, enkele anderen studeren in het Noorden, op verschillende dagreizen afstand van hier. Rik legt hun uit, dat we rekenen op hun gevoel van solidariteit, en dat zij, eens afgestudeerd, een bijdrage moeten leveren om weer andere meisjes te helpen.

Zij vertellen : Sherly en Mary P.T. beginnen hun eerste jaar; Mary W.P., Mariardni en Mercy gaan naar het 3de jaar; Aziza mag na goede resultaten in het vierde jaar haar stage beginnen; Usha haalde de beste resultaten in haar groep. Vier meisjes zijn vol spanning, zij zullen maandag hun eerste loon uitbetaald krijgen ! Allen zetten zich werkelijk volop in !

We zagen ook de jonge Jayanthi, zij kwam bij Mgr. George Manikanamparampil om hulp vragen bij de inschrijving in één van de hospitalen. Haar vader, een zieke, werkloze edelsmid bracht haar naar de bijeenkomst. Toen enkele dagen geleden Mgr. George eens naar hun woning kwam kijken om te zien of ze werkelijk arm leven, was de helft van hun hutje ingestort, en was het gezin letterlijk op straat. Wanakkam wil trachten ook deze familie te helpen, om een huisje voor hen te bouwen.

Na de bijeenkomst gingen we op het dakterras en namen foto's, vooral van de gesponsorde meisjes, om aan hun weldoeners door te sturen.

Nog op Allerzielen, rijden we naar Kummannoor op 80 km. van Cochin, door druk verkeer, langs een baan vol putten en hobbels, in een camionette zonder vering. In Kummannoor verwelkomt Fr. Puthenpura ons. Er is daar een tehuis voor priesters-op-rust, en naast het klooster van de Zusters, een meisjesschool en een home voor wezen en verlaten kinderen. In dit home verbleef Clemency Vanlerberghe vanaf haar eerste levensdagen tot ze als adoptiekind naar België kwam. De meisjes uit het home zingen voor ons, en voeren enkele volksdansen uit. Ook hier zijn kinderen die door Belgische ouders geadopteerd zullen worden. Het valt ons op hoe gelukkig en blij de kinderen hier leven, hoeveel aandacht en liefde ieder krijgt. Enkele kleintjes zijn gedeeltelijk verlamd, of zijn erg achterop in hun ontwikkeling. Waarschijnlijk zijn deze handicaps te wijten aan pogingen tot abortus van de moeder. Hygiëne en keuken zijn ook hier prima in orde.

Na onze terugkeer in Cochin, gaat onze grote bagage naar het huis van de Aartsbisschop, en nemen wij de boot naar Varapuzha voor enkele dagen.

VARAPUZHA - zo 3 nov.

Fr. Angel Mary komt ons aan de aanlegsteiger afhalen. Cochin ligt aan de monding van de Perryarstroom, maar vóór de zee liggen wel 90 eilanden. We varen met een kleine boot anderhalf uur lang tussen de eilanden door.

Dit is een enig mooi kader : palmbomen, chinese visnetten, waterhyacinten, platte schuiten voor bouw materiaal, smalle roeiboten, witkoparenden, zeezwaluwen...

Varapuzha, één van de grootste eilanden, is één van de eerste missiegebieden in India, gesticht door de Portugezen.

We logeren bij de Carmelieten en Carmelitessen. Bij het avondmaal worden we door 14 lachende zusterkens bediend, zelfs roeren in de koffie hoeven we niet zelf te doen. We moeten eten tot we niet meer kunnen, en tot slot wordt er gezongen, in 't Vlaams, in 't Engels en in 't Malayalam.

Maar er zijn in dit schijnbaar paradijs ook veel noden en er komen vele vragen voor steun.

We bezoeken de meisjesschool (1500 leerlingen) die een drinkwaterprobleem heeft : de waterleiding, door de regering voorzien, levert onvoldoende water tijdens de dag. De zusters vragen nu een reservoir te bouwen dat dan 's nachts, wanneer er meer druk is, kan gevuld worden. Nu durven de dorstige kinderen wel eens van het gewone water drinken, en de zusters zijn bang dat er tyfus zou uitbreken.

Een ander probleem is het onderhoud van een groep oude, verlaten vrouwen, die geen familie noch enig inkomen hebben. Ook daarvoor vragen de zusters steun.

Op maandag 4 november gaan we in de omgeving het Wanakkam-Vivos project "Huizenbouw" bekijken.

Dit 5-jarenplan, ingediend langs Vivos voor medefinanciering door onze regering, begon in 1980, telkens voor 10 huisjes. Nu wordt er aan de vierde reeks gewerkt. We gingen een zestal huizen, uit de verschillende reeksen, bekijken langs binnen en langs buiten. De eigenaars stonden er trots bij. Enkele hebben, met eigen materiaal, al keuken of bergplaatsen aangebouwd. Ook hier hebben we uitvoerig foto's en dia's genomen.

's Avonds ontmoeten we Br. Varghese, één van de door ons gesponsorde seminaristen. Binnenkort zal hij aan de jaren "Filosofie" beginnen; het is nog een lange weg naar het priesterschap.

Dicht bij het Carmelitessenklooster is ook een groot "Social Centre" met opleiding en werkverschaffing voor 450 meisjes vanaf 17 jaar.

Er zijn daar verschillende afdelingen : vlechtwerk, koordwerk, drukken en boekbinden, omslagen maken, machineschrijven, elektronica.

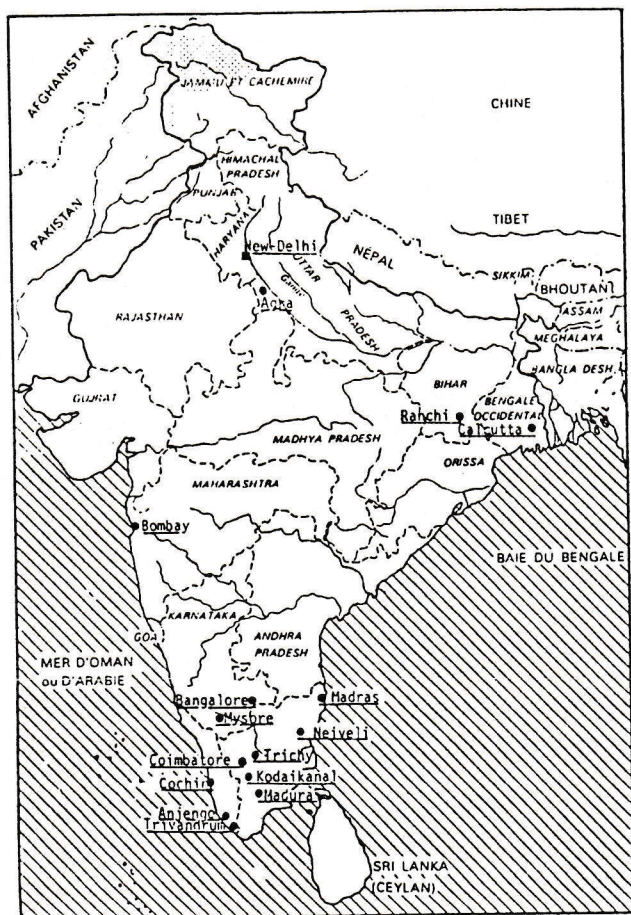
Met koordwerk verdienen de meisjes 75 à 100 roepies per maand, in de afdeling elektronica (met eigen merk : Celton) kunnen zij tot 150 roepies verdienen. Dikwijls zijn zij de enige kostwinner in hun gezin. Van het koord- en vlechtwerk hebben we enkele modellen gekocht, we zullen trachten deze zaken langs onze Expo te verkopen in België, om het centrum zo een nieuw afzetgebied te verschaffen.

Van Varapuzha terugvaren naar Cochin leverde enkele problemen op : tweemaal viel het bootje zonder brandstof. Eventjes hebben we zelfs met onze armen geroeid om langs de kant te geraken (roeispanen waren niet voorzien).

Weer in Cochin haalden we de grote valiezen op, en reden we nog even naar Fr. Antony K. en de Indiase zusters der Armen. Naast een meisjesschool, hebben ze daar ook een tehuis voor ouderen van dagen. Eén man leek opvallend op Gandhi en was daar erg trots op. Vlug namen we van hem een foto. Ook deze mensen werden goed verzorgd, ze zagen er eigenlijk veel opgewekter uit dan vele bejaarden in onze instellingen.

Mgr. George bracht ons met al onze bagage naar de luchthaven, steeds vertellend over de goede resultaten van zijn project voor de verpleegstertjes. Hier groeit een echte keten van solidariteit tussen al deze jonge mensen. We gaven hem ook de gegevens door van Gracy, het meisje dat ons in Varapuzha werd aanbevolen voor sponsoring. Daar zij in Cochin zal lessen volgen, zal Mgr. George haar opleiding volgen, en indien nodig hulp bieden bij problemen.

Het vliegtuig naar Trivandrum vertrekt met een flinke vertraging. Bij de aankomst, is er een grote massa ter verwelkoming. Echter niet voor het Wanakkam-team, maar voor de Eerste Minister van Kerala die met dezelfde vlucht reisde. Enrom kabaal, geroep, spandoeken, luidsprekers... Maar wijzelf werden begroet door Zr. Maria Sterckx, en door 3 zusters van Anjengo, die zeker willen weten of we hun project wel goed op ons programma hebben vermeld.

TRIVANDRUM - di 5 nov.

Dichtbij de luchthaven van Trivandrum, bezoeken we het klooster St.-Roch van de ICM-zusters. Bij dit klooster horen verschillende scholen en een atelier voor borduurwerk. In dit atelier gaan we even kijken, en bestellen er meteen wat voor onze Expo-winkel, fijne zakdoekjes in allerlei kleuren, motieven en borduurtechnieken. Dan gaat de tocht verder naar Mulagumoodu, waar onder de 28 zusters, er nog 6 Vlaamse leven, o.a. Zuster Alip (Elizabeth Delercq) 93 jaar, en zuster Félicienne van 90 j. Beiden in het begin van de twintiger jaren naar India gekomen en nooit meer in ons land teruggeweest. Waarom niet? "Daar hebben we nooit op gepeinsd" zegt Zuster Alip, die op lange jaren van stevig aanpakken als missionaris voor de allerarmsten kan terugblikken. Mulagumoodu is in heel Zuid-India bekend voor het prachtig kant- en borduurwerk dat in de ateliers wordt aangeleerd. Ook is het de allereerste stichting van de ICM-zusters (Zuster van de Jacht).

In dit huis zijn we voor een stuk op Vlaams gebied, en we worden met

alle mogelijke zorg en attenties verwend; er komt zelfs kost van thuis op tafel, zoals frietjes, kip, appelspijs, feestelijke taart en zwarte koffie. De zusters zijn zeer blij nog eens een mis met vlaamse teksten te kunnen meevieren, en na de avondmis maken Zr. Maggie en Fr. Rogers een vergelijking van de Kerk in India en de Kerk in het Westen.

-INDIA heeft een BOODSCHAP voor het Westen.

Wij hebben een positieve indruk over de groei van de jonge indische Kerk. Wij in het Westen zijn op efficiëntie en actie gericht. We hebben te leren van de diepe spiritulaiteit van India. De mensen leven met God, refereren spontaan naar God. Wij lopen gevaar die diepere dimensie te verliezen in onze technologische wereld. Toch zijn onze kristenen in het Westen die trouw blijven aan Christus en zijn Kerk diep overtuigde en gemotiveerde mensen. Dit merkt ge al bij onze Wanakkam-vrienden. Sommige werken in stilte op het thuisfront, onze medereizigers hier verlieten hun familie en vrienden in België en brengen 6 weken door in India. Dit uit een diepe geloofsmotivatatie.-

-Fr. Rogers-

THIRUMALAI

De volgende dag rijden we naar het uiterste zuiden. In Thirumalai werkt het team van James Tombeur, Lieve Van de Walle en Peter Gillet, dat zich sinds jaren inzet voor de bevolking van de arme vissersdorpen in de omgeving.

Men tracht hier de mensen tot ontwikkeling te brengen door hen meer bewust te maken van hun problemen, rechten en mogelijkheden, en door hen te helpen hun beroepsleven beter te organiseren.

Er is een medische dienst die 200 dorpen omvat, met verpleegsters en sociale werksters, allen in het centrum zelf opgeleid; er is een hele werking voor de vissers die nu in een eigen coöperatief bedrijf werken; er is een programma voor pottenbakkers, die ook hun eigen coöperatieven hebben, waarbinnen de technieken van het bakken, de opslag van de voorraad, het marktonderzoek en de afzet van de produktie worden verbeterd.

Naast de gebruikelijk potten voor huishoudelijk gebruik, maakt men tegenwoordig ook nieuwe oventjes, die weinig hout verbruiken en minder rook verspreiden. Ook wil men stenen gaan vervaardigen uit samengeperste aarde, die wel gedroogd maar niet gebakken moet worden.

Een nieuw project is het bouwen van een afdak om de voorraad veilig en droog te kunnen opbergen. We zagen de pottenbakkers aan 't werk met de voorbereiding : het gereedmaken van het stuk grond waarop tonnen afval van de ovens opgestapeld zijn. Alles wordt in zware ladingen per mand op het hoofd gedragen, ook door kinderen van 14 - 15 jaar. En dat het om zware vrachten gaat, heeft Jan ondervonden toen hij de manden wou opnemen : 20 à 25 kg.

ANJENGO - Vr. 8 nov.

We rijden naar het kustdorp Anjengo. Deze plaats werd nog gesticht door Portugese kolonisten, die er een fort bouwden. Daardoor wordt het dorp op alle kaarten vermeld. Maar de chauffeur van de camionette heeft 24 keer gestopt onderweg om de weg te vragen. Na anderhalf uur bereiken we dit vissersdorp. Een plaats waar een filmploeg haar hart zou ophalen. Zo mooi... maar jammer van de doordringende visstank.

In het weeshuis leven 24 weesjes, ernaast is een school voor 600 meisjes. Alles is hier zĳer povertjes, en de kinderen zien er niet gezond uit, al doen de zusters hun best om ze goed te verzorgen. In de maand juni was er een springvloed en heel wat hutten spoelden weg. Daardoor kwamen 35 families in het klooster wonen. De zusters moesten hun kleuterklasjes sluiten, om iedereen onder te brengen, en ze deelden voedsel en olie. Pas na drie maanden kwam er hulp van de regering, en konden de mensen vertrekken.

We kunnen amper drie kwartier blijven om met de zusters te spreken, en om naar de liedjes van de weesjes te luisteren. De zusters beloofden ons te schrijven, om meer informatie te geven.

We haasten ons terug naar de luchthaven van Trivandrum. Er was geen tijd voor de lunch, we delen de ene appelsien die we bijhebben. Jan heeft hier, samen met de appelsienschillen, zijn zonnehoedje door het raam gegooit.

Ontsteltenis op de luchthaven, we missen het vliegtuig. 's Vrijdags vertrekt het één uur vroeger en wij waren niet verwittigd. Dus zoeken we een goedkoop hotel, doen enkele boodschappen voor het avondeten, en wandelen langs het strand, waar de zonsondergang ongelooflijk mooi is.

In afwachting van het volgende vliegtuig, 9 november om half vier, trekken we met vier weer naar het strand. Op 200 m afstand van elkaar zien we twee enorme touwen, met aan elk 'n vijftiental vissers, bezig een schepnet op te halen.

Zéér zwaar werk, de twee Jannen kunnen het getuigen, zij hebben een tijdlang meegeholpen met de vissers. Na meer dan een uur trekken, brengt men de beide lijnen geleidelijkaan samen. Na bijna 2 uur, wordt het net opgehaald, helaas met een grote scheur. De vangst is mager, vele, bijna waardeloze visjes van 2 à 3 cm., enkele grote. Vandaag hebben deze vissers weer geen inkomsten...

Deze keer zijn we goed op tijd voor het vliegtuig. Het begint te plasregenen, uren aan één stuk. In de wachtzaal zitten reeds de reizigers voor drie vluchten, allen met vertraging wegens onweders.

TRICHY - za 9 nov.

's Avonds bereiken we Trichy, met 2 1/2 uur vertraging op de vlucht. Hier vertellen de H. Cross Zusters ook over de stakingen : 1.000 leraars melden zich dagelijks in de gevangenis. Jongeren vernielen ruiten van de scholen die geopend blijven. De zusters hier hebben wat extra dagen vrij gegeven, voor het Diwali-feest (= feest van het licht, kerstfeest van de hindoes), om moeilijkheden te vermijden. Er zijn ook stakingen bij de P.T.T.

Zondag 10 november. Zr. Princy komt naar het klooster waar wij verblijven, met 3 door Wanakkam-vrienden gesponsorde kinderen : Avila (16 j.), Robert (14 j.), en Brenda (12 j.) - allen uit Coïmbatore. Het andere meisje Jansi ontbreekt, zij studeert in een andere plaats. Zij kwamen met de bus, een reis van 5 1/2 u. Deze drie komen uit grote gezinnen, waarvan de kostwinner koelie is; er is zeer weinig inkomen. Robert, erg klein voor zijn leeftijd, en Avila moeten hun schooljaar overdoen omdat zij tyfus hadden en daardoor vele lessen misten. Nu zien ze er goed gezond en vrolijk uit. We nemen van ieder een foto voor hun sponsors in België.

Om 10 uur, in de arme wijk Chintamani, nabij Trichy bezoeken we de Butter Worth School. Hier hebben gisterenmiddag 1800 kinderen en hun leraressen tevergeefs op ons gewacht. Vandaag hebben de leraressen er enkele van samengeroepen, die voor ons "Bharata-Natyam" dansen zullen uitvoeren. De school is in erbarmelijke staat en véél te klein voor 1800 kinderen; ze zitten met 50 tot 70 in één klasje. Er zijn twee langwerpige gebouwen, onderverdeeld door versleten tussenschotten. Waar die tussenwanden nog iets of wat in goede staat zijn, worden ze als schoolbord gebruikt. Bankjes en lessenaars staan opeengepropt, en een speelplaats ontbreekt. Er is een goede waterput, maar er zijn slechts 3 toiletten. Onder het pannendak is een rieten zoldering. Als het regenseizoen begint, komen er harige rupsen tussen het rieten vlechtwerk. De haren van de rupsen vallen op de kinderen, die er huiduitslag van krijgen. De nachtwaker klopt 's avonds de rupsen naar omlaag, keert ze samen en verbrandt ze. De volgende dag zijn er weer nieuwe, -en dit kan wekenlang aanhouden.

Heel wat kinderen komen met een lege maag naar school; zij krijgen dan een kleine maaltijd. Ook voor 's middags is er gekookte rijst voorzien. Voor 300 kleintjes betaalt de regering het middageten. Maar, zegt Zuster Donna, als er 500 kleuters met hun blikken bord naar de keuken komen, wat doe je dan ? Zelfs nu, op zondag, zijn een dertigtal kinderen met hun etensschoteltje bijgekomen, en de kokkin heeft een keteltje met rijst opgezet.

De school heeft in de buurt een zeer goede naam, omwille van de persoonlijke aandacht die er is voor ieder kind. De leraressen houden de kinderen die achterop raakten, nog na 4 uur in de klas om hen te helpen. Er is nog een lange wachtlijst van namen, maar er kunnen er echt geen meer bij.

NEYVELI - vrij 8 nov.

Op vrijdag 8 november was het vliegtuig van Trivandrum naar Trichy 1 u. vroeger. Daar we dit niet wisten misten we het vliegtuig en konden we slechts 's anderdaags naar Trichy vertrekken.

Om ons programma voor Trichy volledig te kunnen afwerken splitsten we ons in 2 groepen. Wiske, Jan Lebegge en Rik zouden de tocht naar Neyveli ondernemen.

Het is zondag 10 november. Om 5 u. staan we op en om 5.45 u. vertrekken we in het duister met 2 moto-riksha's naar de busstand. Zuster Leonie wijst ons de juiste bus en we stappen in voor Neyveli. Er zit reeds veel volk op. Om 6.15 u. stipt op tijd, vertrekken we naar Neyveli.

Het regent sinds 10 dagen in deze streek van Tamil Nadu. Deze dag betert het geen zier. We rijden met een bus zonder ramen, en wegens de regen en koude worden de ondoorzichtige rolluiken overal neergelaten. We kunnen enkel de weg en het daglicht zien langs de voorruit bij de chauffeur.

Vóór we Trichy verlaten is de bus proppensvol en dan maar 4 u. rijden, toeterend bij elk voorbijsteken, naar Neyveli. Daar wachten onze goede vrienden van de C.W.M. ons op. C.W.M. = Christian Workers Movement, en kan best vergeleken worden met de K.W.B. van bij ons.

Onderweg dommelen we wat en Jan en Wiske steken af en toe een sigaretje op.

Aan de eerste busstand in Neyveli stappen we af. Het regent dat het giet. Later zal dit een vergissing blijken want er was niemand om ons op te wachten. Met het adres van father Nellikunnam in de hand stappen we met ons drieën in één moto-riksha en voor 25 Rs. worden we ter bestemming gevoerd. Met een slakkegangetje rijden we Neyveli binnen en na een half uur zijn we eindelijk ter plaatse.

Father Nellikunnam is thuis en heet ons hartelijk welkom. De zes leden van de C.W.M. die op ons wachtten aan de "Township busstand" worden opgehaald en de verbroedering kan beginnen. Na 10 jaar is het Wanakkam-team terug in Neyveli.

Nog vóór het middagmaal bezoeken we het St.-Martha's Type-Writing Institute. Alle verantwoordelijken en leraars zijn er en ook een groot aantal leerlingen. We worden verwelkomd en omkranst en krijgen een verslag over alles wat verwezenlijkt werd sinds het ontstaan, nu bijna 10 jaar geleden.

In 1975 schonk het Wanakkam-team 6 typmachines en hiermede werd van start gegaan. Intussen werden honderden meisjes opgeleid tot volwaardige dactylo's. Het centrum geniet een zeer goede faam. In de examens voor het staatsdiploma behalen de meisjes, opgeleid in het St.-Martha's Typewriting Institute, steeds betere resultaten dan degenen opgeleid in andere instellingen.

Met het inkomen van de bijdragen voor het volgen van de lessen kon men reeds 11 typmachines bij aankopen. Het St.-Martha's Institute is volledig self-supporting en levert een grote bijdrage voor de beroepsopleiding van meisjes uit de armste gezinnen.

Terwijl het verder pijpestelen regent nemen we het middagmaal bij Father Nellikunnam en gaan even een middagdutje doen in het Guest House waar we zullen overnachten.

In dezelfde gutsende tropische regen gaan we in de namiddag het Tailoring Centre n° 1 (naai-atelier) bezoeken dat in 1975 ingezegend werd door Fr. Rogers. Dit gebouwtje werd opgetrokken op privé-terrein. Na lange discussie met de Lignite Corporation heeft men nu eindelijk dit terrein in eigendom kunnen bekomen. Men vraagt ons om voor dit atelier de aanbouw van een W.C. te bekostigen, ongeveer 3.000 Rs of 15.000 BF., en ook om te willen bijdragen voor de aansluiting op elektriciteit, ongeveer 1.000 Rs. We nemen nog enkele dia's in de gutsende regen en rijden dan terug naar Father Nellikunnam voor een tas thee.

Om 18 u. is er een H.Eucharistieviering in de parochiekerk. Deze H. Mis wordt speciaal opgedragen voor onze afgestorven Wanakkam-vriend Walter. Meer dan 100 C.W.M.-leden zijn aanwezig. Het evangelie is zeer toepasselijk op onze reis : de weduwe met de twee stuivers.

Nadien hebben we een vergadering met de leiding van de C.W.M. (K.W.B. van bij ons).

Eén voor één getuigen deze mensen over wat zij geworden zijn dank zij de beweging, en over wat zij proberen te verwezenlijken met de beweging. Zij hebben leren geloven in zichzelf, zij hebben zich leren uitdrukken, zij hebben leren spreken. Zij hebben leren "zien, oordelen, handelen". Zij hebben samen een christelijke arbeidersbeweging uitgebouwd gebaseerd op de methode van Cardijn. Zij leggen vooral de nadruk op de C. van de C.W.M. zonder het kristelijk aspect vervalst het echte waarom en de echte bezieling van de beweging.

Om 20.30 u., nog altijd in de gutsende regen, rijden we door de lege straten naar het huis van vriend Mary Joe. We worden er zeer hartelijk ontvangen en gebruiken er het avondmaal. Gans het gezin staat rond de tafel ons te bekijken.

Om 22 u. rijden we naar het Guest House om de nachtrust door te brengen. In de gang naar de slaapkamer wenst een klein jongetje ons "Happy Dewaly". De nacht van 10 november is het feest van het Licht bij de Hindoes. Voor hen is Dewaly wat Kerstmis is voor ons. "Happy Dewaly" - "Zalig Kerstfeest". Dezelfde wens voor geluk en vrede... Dezelfde droom van alle mensen van goede wil...

Vroeg in de morgen vertrekken we terug naar Trichy met de bus. Het regent nog altijd. Vele wegen zijn overstroomd. We zien hutjes afbrokkelen. De bus moet een andere weg nemen omwille van overstromingen. Het is tijd dat we terug naar Trichy rijden, anders zitten we hier vast voor enkele dagen.

... Ook dit is India. Regen, water, lekkende daken, overstromingen, geen mens op straat, opnieuw duizenden daklozen...

de ware
smaak
van water
kent men pas
in de
woestijn

VIRALIMALAI

Viralimalai is ons volgend reisdoel. Ook hier had men ons al een dag vroeger verwacht. Op een heuvel staat hier een bekend Hindoetempel die veel pelgrims aantrekt. Rond de tempel is er heel wat prostitutie. Het is voor de kinderen van deze prostituées dat een school gebouwd werd, zodat door onderwijs en daarop aansluitende beroepsopleiding voor de meisjes, deze niet de levenswandel van hun moeders navolgen. De school, een Wanakkam-project is nu klaar geraakt, met 3 stevige klaslokalen. Een feestelijke gebeurtenis : de inzegening door Fr. Rogers, het doorknippen van een lint, het onthullen van een gedenksteen. En weer zingen en dansen de leerlingen en krijgen wij thee en zoete snoepjes.

Buiten knallen de bommetjes en het vuurwerk. "Diwali" betekent het goede dat overwint. Eerst wordt het kwade verjaagd, en dat gaat met veel lawaai gepaard. Het geknal zal ons de volgende nacht beletten te slapen.

Maandag, 11 november, in Golden Rock Village, een buitenwijk van Trichy, bezoeken we een school voor dove kinderen. Daar verblijven 180 kinderen, waarvan 51 wezen. Volgens de Zusters zijn huwelijken tussen familieleden, de grote oorzaak van doofheid bij kinderen. Bij hindoes en moslims is bloedverwantschap geen huwelijksbeletsel zoals bij de kristenen, dit verklaart zeggen de Zusters, dat er weinig kristenen onder hun leerlingen zijn.

De vraag van de zusters : een uitrusting waarbij kinderen met gedeeltelijke doofheid toch spraakles kunnen krijgen. Zo'n uitrusting lijkt op wat wij kennen als taallabo.

Tegen de avond moeten we naar Madurai vertrekken, maar er is iets misgelopen met de afspraak voor de camionette die ons zou afhalen. Dan wordt het ingewikkeld : er is een andere camionette te krijgen, maar geen chauffeur. Dan maar per trein... er zijn geen taxi's te krijgen, want ook deze chauffeurs zijn "Diwali" gaan vieren. Tenslotte worden wij per ambulance naar het station gebracht, met onze 10 reiszakken en de 6 zware valiezen. In het station kondigt men aan dat de "Vaigori Express" wegens zware regens in de buurt van Madras is afgelast. Gelukkig heeft de vorige trein naar Madurai zoveel uren vertraging, dat we er nog juist kunnen inspringen. Geen erg ordelijk vertrek, maar het lukt !

MADURAI - ma 11 nov.

We komen zelfs op de afgesproken tijd aan in Madurai, waar we door 6 Fathers, allen goede vrienden, worden afgehaald. De lange tocht doorheen het Ramnad-District kan beginnen.

Reisverslag van het WANAKKAM-team

deel IV

12 december tot en met 7 december

MADURAI - ma 11 nov.

Twaalf november : onze lange tocht doorheen het Ramnad District begint ! Een tocht doorheen droog, bar, zeer arm gebied, maar waar we vele hoopgevende tekens van beginnende ontwikkeling, van verbeterende levensvoorwaarden mogen waarnemen. Tijdens de drie en half dagen van deze rondrit verkennen we 18 dorpen en leggen we méér dan 380 km. af.

Vaddakur

In Vaddakur krijgen we een feestelijk onthaal met veel geknal, dans en muziek. Hier heeft ons "koeienproject" goed gewerkt. Met het startkapitaal van 10.000 roepies werden koeien aangekocht, de nieuwe eigenaars hebben ze afbetaald met de opbrengst van de melk; met het ingezamelde geld werden nieuwe koeien gekocht, en zo gaat de kring verder... Onlangs werd de derde reeks koeien aangekocht.

In 1979 - 80 werd een plan voor het bouwen van 25 huizen uitgevoerd; de huizen zijn goed onderhouden.

In 1983 kwam er een put met elektrische pomp, die zorgt voor de irrigatie van 20 acres. Deze put hoort bij een groots Wanakkam-Vivos project, voor 2 reeksen waterputten. Er kwamen 55 waterputten, en 16 oude putten werden uitgediept en hersteld.

Nog in Vaddakur, hebben de vrouwen zich in een spaarclub verenigd. Met het sparen van 5 roepies per maand, hebben ze in 3 maanden tijd al een spaarpotje van 1.350 roepies verkregen.

In het dorp lijkt de ergste armoede voorbij, de mensen zijn opgewekt en zullen verder werken aan hun toekomst.

Op deze rondrit zullen we in totaal 13 waterputten bezoeken, waarvan 10 van het Vivos-project. In al deze dorpen heeft de bevolking zelf, naar beste vermogen, een deel van de kosten betaald, en gratis mankracht geleverd bij graven en bouwen. Door deze samenwerking zijn ook de mensen meer een echte gemeenschap gaan vormen.

Kiddaperi

Ook in Kiddaperi is een put afgewerkt en nemen we foto's en dia's. Hier leven 20 families, dagloners, allen Harijans (kastenlozen). Ze vragen naar geiten, niet als geschenk, maar als lening. Ook willen ze hulp voor het aankopen van dakpannen, want enkele huizen moeten dringend hersteld worden.

Michaelpatnam

In Michaelpatnam kwam een put voor drinkbaar water. De dorpsraad komt met twee verzoeken : één voor 5 strijkijzers voor dhobi's (wassmannen) die daarmee een nieuw beroep willen beginnen, daar de landbouw hier weinig oplevert; en één voor de uitrusting van een naaicentrum voor meisjes, voor 4 naaimachines, een lening die terugbetaald zal worden.

Nedungulam

Ook Nedungulam heeft een grote nieuwe put. Het plannen en uitvoeren van dit werk werd ook hier begeleid door het grote sociale centrum MMSSS (= Madurai Multipurpose Social Service Society) waarvan de directeur, de dynamische jonge Fr. Arockiasamy, heel de rondrit heeft meegemaakt. Wat wij niet wisten, maar ter plaatse ondervonden, is dat deze dienst tegelijk de mensen organiseert, bewust maakt van hun noden, problemen, rechten en mogelijkheden; sociale werksters ter plaatse stuurt voor "moeder en kind zorg", voor cursussen en beroepsopleiding, voor het starten van een vrouwenvereniging, voor spaarplannen, enz.

Hier in Nedungulam, waar geen enkele bewoner enig stukje grond in eigendom heeft, kon geen inbreng in geld gevraagd worden voor de put, maar is er wel vrijwillig werk geleverd voor 1.500 roépies. De sociale werkers letten er op of de kinderen naar school gaan; dit jaar konden 3 kinderen naar het college van Sivaganga gestuurd worden, en in dit dorpje waar alle volwassenen ongeletterd zijn, is dit reden tot grote fierheid.

Vellarendal

De sociale werksters die in Vellarendal kwamen om over de situering van de te bouwen waterput te spreken, hebben in dit dorp de start tot ontwikkeling gegeven door een vereniging voor vrouwen op te richten, de "ladies' club". De vrouwen leren sparen, hun kinderen goed verzorgen, het huishouden beredderen. Zij staan hier aan de oorsprong van de opbouw tot een dorpsgemeenschap. Het waren deze vrouwen die ons ontvingen, en de voorzitter sprak ons toe, over de waterput, over hun plannen en verwachtingen.

Later in de camionette, had het Wanakkam-team een geanimeerde discussie over de rol van de vrouw, over bevrijding en over emancipatie, over de rol van de vrouw in de Kerk. Fr. Arockiasamy merkte op, dat tot zijn grote verwondering, één ongeletterde Indiase plattelandsvrouw gelukt was om een groep Belgische mannen te verontrusten !

We bezoeken nog andere putten, zowel voor drinkwater als voor irrigatie, in dorpjes met zeer moeilijke namen :

Kunnapannendal, Salaigramam, Ayyampatti, Kanathankadu, en nog vele andere...

Overal treft ons de vaste wil van de mensen om te werken aan betere levensvoorwaarden voor henzelf, voor hun kinderen en voor heel hun dorp.

Ook als de waterputten afgewerkt zijn, blijft MMSSS de dorpen begeleiding en steun geven, vb voor rechtsbijstand bij moeilijkheden met landeigenaars, voor het verkrijgen van staatsleningen of premies enz...

We waren gelukkig te ervaren dat de mensen hierzelf leren hun problemen aan te pakken.

Terug in Madurai bezoeken we het Loyola Technisch Instituut, waar een Wanakkam-Vivos project de nieuwe uitrusting voor een klas voor elektrikers mogelijk maakte.

In deze technische school komen zeer arme jongens uit het platteland om een beroep aan te leren, en om zo te trachten een bestaan te vinden zonder nog langer als landbouwdagloner af te hangen van de wisselvalligheden in klimaat en regenval.

Als het donkert, stappen we met al onze bagage in twee wagens om de lange rit naar Kodai (4 uur rijden) aan te vangen.

Twee punten op ons programma : bezoek aan de Menakshi tempel en shopping, zijn weggefallen. Gelukkig hadden we nog een uurtje om de mensen en de waterput van Kondamari te bezoeken, deze mensen stonden al urenlang (6 u.) te wachten. In dit dorpje van harijans wou men praten over de fabriekseigenaars en tevens werkgever, die hun grond wil afnemen en hen zo verjagen. Omdat ze nu een waterput hebben, en nog wel met de gebruikelijk plaat "Donated by Wanakkam-Vivos Belgium" zullen ze door de overheid als "dorp" erkend kunnen worden. We beloofden hen, om samen met MMSSS naar mogelijkheden te zoeken om hen te helpen.

Kodaikanal - vr 15 nov.

In Kodaikanal bij de Zusters van de Jacht voelen we ons echt thuis. Met de zusters Aloysia (88 j.) en Pudentienne (93 j.) halen we herinneringen op. Ze vertellen over hun jeugdjaren in België, en samen zingen we Brusselse en latijnse liederen. Een fantastisch geheugen hebben deze mensen, en na al die werkjaren in India hebben zij nog volop levensmoed en blijheid.

In Kodaikanal kunnen wij er ons van vergewissen dat de school voor meisjes, waarvoor Wanakkam een extra oproep stuurde, goed vordert. Nog één maand en de nieuwe klassen zijn klaar. Zelfs tijdens het weekeinde wordt er verder gebouwd.

Op zondag zijn de jonge meisjes van het Natpagam-Centre, waar koorden matjes gemaakt worden bijeengekomen, 28 van de 35, sommigen wel van 7 km ver. De werkplaats van Natpagam geeft werk aan zeer arme meisjes. Ze kunnen 5 à 6 roepies per dag verdienen en er worden tevens lessen over huishoudkunde, voedingsleer en hygiëne gegeven, en er is een spaarregeling voor huwelijk en uitzet. De koorden, nodig voor hun werk, worden door de club van gepensioneerden van Kuregem-Anderlecht verstuurd, en de matjes en onderleggers hebben een goede afzet in toeristische plaatsen in India.

Ook een grote groep schoolmeisjes waren speciaal gekomen om ons te begroeten met dans-, zang- en turnnummertjes. Ze hadden erg veel plezier toen ook wij onze liedjes zongen.

In het klooster kregen we onze eigen Vlaamse kost en daar hebben we erg van genoten. Eens te meer zal het hier een zwaar afscheid worden !

Berijam

Ook een bezoek aan Berijam, bij de gerepatrieerden uit Sri-Lanka stond op ons programma. Alleen de verblijfplaats dichtbij de weg kunnen we bereiken, waar de "settlements" van de overige 150 families, diep in de bossen, is er teveel modder.

Onderweg zien we vrouwen beladen met bussels takken, sprokkelhout overgebleven na het omhakken van eucalyptusbomen. De bussel van wel 4 m lang en zo'n 40 kg zwaar wordt op het hoofd gedragen, kilometers ver. Als we enkele foto's willen nemen, komt een scheldende boswachter te voorschijn : de vrouwen moeten de bundels neerleggen en de koorden weer losmaken. Hout verzamelen is officieel verboden, maar wordt meestal oogluikend toegelaten. Deze vrouwen hebben pech gehad...

Bij de repatriates, die uit hun miserabele hutjes komen toegelopen, delen we wollen pulls uit. Wie van ons hier eerder in 1982 was, vindt dat de stemming nu beter is, de volwassenen zijn meer ontspannen en de kinderen kunnen al eens blij en spontaan lachen. We sakkeren nogeens op de taalbarrière, die rechtstreekse gesprekken met deze mensen verhindert...

Nog steeds worden deze mensen erg uitgebuit door de aannemers die hen tewerk stellen. Hun loon wordt slechts om de drie maanden uitbetaald, zodat ze steeds weer voorschotten vragen en schulden maken; voor werk, vervoer en aankopen van levensmiddelen hangen ze volledig af van de aannemer, die beslist over al die prijzen. In het grote project om deze gerepatrieerden te helpen met betere behuizing en met het aanleren van een nieuw beroep, zal men ook trachten deze mensen vrij te maken van de aannemers, door hen een nieuwe verblijfplaats te verschaffen. Nu is het zo dat mannen die bomen ontschorsen, daarvoor 175 roepies per ton schors krijgen, terwijl de aannemer voor hetzelfde gewicht 4500 roepies krijgt !

Maandag 18 november : onze groep is "onderweg". Eerst van het 2.200 m hoog gelegen Kodaikanal naar Trichy, wat 5 uur rijden met de camionette betekent, dan daar naar de luchthaven om naar Madras te vliegen.

Madras heeft 10 dagen noodweer gekend, en alle spoorverkeer is voor minstens een maand onderbroken, want de voornaamste spoorbrug is ingezakt. Op de luchthaven horen we dat er de 2 vorige dagen geen vluchten naar Madras waren. Het is daar enorm druk, vele mensen trachten nog een plaatsje te bemachtigen.

Madras - ma 18 nov.

Als het vliegtuig nog vóór donker Madras nadert, zien we al het vele water. Er zouden in de omgeving van de stad 14 grote watertanks doorgebroken zijn. De toestand is zo : 200.000 daklozen, heel wat doden, waaronder 62 passagiers van een bus, enorme schade aan huizen en wegen. Aan de Duitse afdeling van Caritas werd telegrafische om hulp gevraagd en er wordt aan meer dan 50.000 mensen warm voedsel uitgedeeld.

We kunnen 2 dagen lang logeren in het sociale centrum "Asha Nivas". In dit centrum zijn 300 meisjes, ofwel om er in de ateliers te werken of als sociale werkster.

Eerst bezoeken we het atelier voor appliqué-werk, waar we het ontstaan van prachtige wandkleden volgen, daarna het atelier voor lederbewerking waar handschoenen en handtassen gemaakt worden (een Wanakkam-Vivos project in 1983) en we gaan met sociale werksters naar de slums langs de oevers van de Coowum-rivier. Hier zien we pas duidelijk de gevolgen van de zware regenval : hutjes weggespoeld of ingezakt, mensen klagend dat al hun bezittingen, zelfs hun kookpotten verdwenen zijn, overal kan men aan de vochtstrepen zien hoe hoog het water kwam.

De programma's voor slumwerking gaan vooral over crèches en peuterschooltjes, uit begeleiding van jonge moeders door lessen over hygiëne en gezondheid,

en uit het geven van leningen voor het starten van een zelfstandig beroep zoals mandenmaken, kleermaken, of koken van maaltijden om langs straten te verkopen.

Een ander nieuw project is een soort avondles voor "werkende kinderen" zoals huispersoneel, schoonmaaksters, leerjongens, kinderen die thuis helpen bijv. als timmerman of als oppas voor jongere broers of zusjes. Zij leren wat lezen, schrijven en rekenen gedurende 3 uren per week. We keken wel verwonderd op, toen we zagen dat deze kinderen die geen kans hebben om naar een gewone school te gaan, behoren tot de groep van 6 tot 13 jaar. ! De meisjes die ergens als huishoudhulpje werken, verdienen van 30 tot 44 roepies per maand.

We kunnen Madras niet verlaten zonder even langs te gaan bij de ICM zusters. Ook hier is veel overlast geweest door het overstromende water. Zowel in de school voor blinden, in de school voor doven, als in de werkplaats voor blinden, is zeer hard gewerkt moeten worden om alle gerief naar de bovenverdiepingen te dragen. Zr. Madeleine heeft met de gehandicapte meisjes en vrouwen een keten gemaakt om alle pakken katoen van de weefgetouwen naar boven te brengen. Nu liggen er overal boeken, dozen, rekeningen, dossiers open gespreid om te drogen, en de zeearm heeft zelfs kleine dode visjes in de struiken achtergelaten.

Als we Madras verlaten moet er nog afscheid genomen worden : van Fr. Kurian Thomas die twee delen van onze reis begeleidde, en onze Zr. Agnes, die 10 dagen samen met ons rondtrok en die daarbij ons welzijn goed verzorgde, en tevens tolk was voor ons en de Tamilsprekende mensen.

En nu op weg naar Calcutta !

**«De armsten
kunnen niet
dwingen
of eisen,
zij kunnen
alleen maar
uitnodigen.»**

J. Wresinski